

مهدی قزلی مستندنگار و نویسنده کتاب «پنجره‌های تشنه»:

اهالی فرهنگ و هنر با شناخت سپهر جنگ ۱۲ روزه عمل کنند

موضوعات کار می کنند. برای من عجیب است که در شناخت مردم ایران در چنین بزنگاه‌هایی با قیاس به نفس برخورد می کنند. شاید اگر مردم و کشور دیگری بود در چنین شرایط جنگی و در مقابل این همبستگی بی‌رحمانه غربی علیه

ایران، کشور دچار فروپاشی می‌شد، اما مردم ما در چنین شرایطی امیدوارند، امکانات‌شان را با هم تقسیم می‌کنند و غر نمی‌زنند. این نزدیکی نعمت بزرگ این جنگ هفت روزه است. قزلی ضمن تأکید بر اهمیت حفظ این سرمایه

اجتماعی به حوادث اجتماعی سیاسی سال‌های گذشته ایران اشاره کرده و می‌گوید: اگر به سه یا چهار سال پیش برگردیم، منا منازعات داخلی سیاسی و غیرسیاسی، میدانی و غیرمیدانی در کشور داشته‌ایم که در مقایسه با آنچه امروز از

نگاهی به کتاب «پنجره‌های تشنه»

پنجره‌ای رو به مردم، عشق و ایمان

لحظه‌های ماندگار و پر معنا، این روزنوشته‌ها به‌صورت خلاصه و مؤثر به خواننده منتقل می‌شود، بی‌آنکه گرفتار حاشیه‌شده یا از احساس و معنا غافل بماند. قزلی تلاش می‌کند هم لحظات روحانی و معنوی را ثبت کند و هم نگاه جامعه‌شناسانه‌و دقیق‌شی رفتارهای مردمی را نشان دهد. برای مثال یادداشتی دارد درباره پیرمرد بسیجی‌ای از اهالی سیاه منصور که با مرور نقل قول مسئولان محلی ضمن روایت تأثیر رسانه‌های ماهوارهای آن را تحلیل می‌کند.

نویسنده بنا بر توصیفات منابع، زبانی ساده، صمیمی و بی‌واسطه دارد. بر خسی آن را «ادبیات ساده و بی‌غل‌وغش» توصیف کرده‌اند.اما این سادگی پوششی دارد برای روایت عمیق و دقیق از احوال و احساسات مردم. در صفحات کتاب، شخصیت‌هایی‌واقعی از ایمان تعمیر کاران، کشاورزان، رزمنده‌های جوان و پیرمردان دیده می‌شوند که هر کدام عملکرد جامعه در برابر انعکاس رفتارهای جمعی مختلف در مسیر انتقال ضریح است. قزلی بدون موعظه یا ارزش‌گذاری مستقیم، این رفتارها را ثبت می‌کند: مانند تعمیر کاری که حتی با دست‌های روغنی نمی‌گذارد کسی به ضریح نزدیک شود و در نهایت با اشک به ضریح تبرک می‌جوید. با آغاز روایت پیرمردی که از مسئولان شنیده بود ۲۶ هزار تماس از شبکه‌های ماهوارای وهابی ثبت شده، اما آمدن ضریح گوی سبقت را از آنها گرفته است. این

فاطمه شریفی
در آستانه ماه محرم به سراغ سفرنامه‌ای با حال و هوای محرم رفتم؛این که کمی متفاوت است، این کتاب فقط روایت سفر به کربلا یا پیاده‌روی اربعین نیست. کتاب «پنجره‌های تشنه»، روایت همراهی مهدی قزلی روزنامه‌نگار و نویسنده مشهور با ضریح امام حسین (ع) است. این سفرنامه را می‌توان نوعی «سفرنامه معنوی» دانست که ضریح را نه فقط جسم، بلکه هر مرکز اتحاد قلبی مردم نمایش داده است؛ سفری که هر کسی در آن بخشی از روح خویش را پیدایمی‌کند.

«پنجره‌های تشنه» نوعی سفرنامه و روزنوشته است که مهدی قزلی در طول مسیر انتقال ضریح جدید امام حسین (ع) از قم به کربلا نوشت. این حرکت در سال ۱۳۹۱ شمسی (۲۰۱۲-۲۰۱۳ میلادی) انجام شد و قزلی به‌عنوان راوی، ۱۸ روز همراه کاروان بود تا روایت صادقانه و بی‌اسطه‌ای از این سفر معنوی ارائه دهد. این کتاب در سال ۱۳۹۳ منتشر شد و در همان سال به‌سرعت به یک‌کتاب پرفروش‌ترین آثار سوره مهر تبدیل شد. چندی بعد، چاپ تازه آن با تقریر رهبر انقلاب منتشر شد که در آن با لحنی ادبی و تأثیرگذار به تحسین این اثر پرداخت. کتاب، ساختاری خطی دارد؛ از مقدمات حرکت در قم آغاز می‌کند و تا ورود ضریح به نجف و سپس کربلا ادامه می‌یابد. نویسنده روزانه مشاهداتی را یادداشت کرده است: شوق و شور مردم، دست‌هایی که برای تبرک به ضریح بلند می‌شود،

گزارش

مضمیه بکان

در ایام سالگرد شهادت سردار علی‌هاشمی، فرمانده قرارگاه نصرت در هورالعظیم و همزمان با آغاز آژان آنلاین فیلم «اشک هور»، فرصتی مغتنم فراهم شده تا نگاهی دوباره به زندگی این فرمانده گمنام و اثرگذار دفاع مقدس ببیند؛یم. در این یادداشت مروری خواهیم داشت بر نخستین کتاب زندگینامه «مجنون هور» و همچنین اقتباس‌های سینمایی چون «اشک هور» و «اسفند» که هر یک کوشیدندابه‌بخشی از زیست جهان علی‌هاشمی را برای نسل امروز روایت کنند؛ نسلی که قهرمانان‌شا از میان قایب‌های کتاب و پرده‌نقره‌ای‌بازی‌می‌شناسد. ■■■

مجنون هور؛ روایت جانفشانی در میان خاک و ایمان
در سی و هفتمین سالگرد شهادت سردار هور، شهید علی‌هاشمی به‌سراغ نخستین کتاب زندگینامه‌او و سایر آثار متنی و تصویری مبتنی بر زندگی و رشادات‌های او رفتم؛این «مجنون هور» اثر محمدعلی آقامیرزایی، چهارمین جلد از مجموعه «قصه‌فرماندهان» سوره مهر، داستان زندگی سردار علی‌هاشمی را در ۱۰ فصل کوتاه، برای نوجوانان و جوانان روایت می‌کند؛ اثری مستند روایت که تصویرگر رشادت‌ها، ایثار و فرماندهی این سردار شهید در جبهه‌های هور است.
پرسه در حوالی زندگی یک قهرمان
علی‌هاشمی در سال ۱۳۴۰ در محله عامری اهواز پا به جهان گذاشت. خانواده‌ای مذهبی و متعهد داشت، او در نوجوانی نماز می‌خواند، روزه می‌گرفت

فرهنگی

سرویس فرهنگی ۶۰۸۵۲۳۰

نویسنده کتاب «پنجره‌های تشنه» در نظر گرفتن همه جوانب را پیش از هر اقدامی وظیفه اهالی فرهنگ و هنر می‌داند و مطرح می‌کند: اهالی فرهنگ و هنر برای آنکه بتوانند کاری بکنند، نیاز دارند تا سپهر ماجرا را متوجه باشند

سر می‌گذرانیم محلی از اعراب ندارد، اما توانسته بود مردم را روبه‌روی هم قرار بدهد. ما باید این نعمت را جدی بگیریم و برای حفظ و ارتقای آن تلاش کنیم. باید مراقب باشیم که فشارهای احتمالی آینده همین‌گونه عمل کنند. نویسنده کتاب «پنجره‌های تشنه» در نظر گرفتن همه جوانب را پیش از هر اقدامی وظیفه اهالی فرهنگ و هنر می‌داند و مطرح می‌کند: اهالی فرهنگ و هنر برای آن که بتوانند کاری بکنند، نیاز دارند تا سپهر ماجرا را متوجه باشند. اتفاقاتی که ما پشت‌سر گذاشتیم، گذشته و عقبه‌ای دارد که ما عمدتاً از آن مطلع هستیم و همچنین حال و آینده‌ای دارد که طبعاً از آن مطلع نیستیم. اینکه باید چگونه با مردم، جامعه بین‌المللی کسانی که در حال دفاع هستند، کادر درمان، نیروهای خدماتی و... مواجه شویم نیاز به تأملی درباره حال و پیشی درباره آینده دارد.

عظیم مردمی و دینی را شکل می‌دهند. نثر ساده، اما عمیق نویسنده، توانسته است از روزمره‌ترین صحنه‌ها، معناهایی عمیق و انسانی استخراج کند و در کنار آن، نگاهی جامعه‌شناسانه به رفتار مردم، تأثیر رسانه‌ها و واکنش‌های اجتماعی داشته باشد. قزلی موفق شده با نگاهی بی‌طرف و روایت‌محور، هم شکوه و معنویت این سفر را منتقل کند و هم بدون اغراق، واقعیت‌های تلخ و شیرین جامعه را به مخاطب نشان دهد.

«پنجره‌های تشنه» از نظر سبک، محتوا و تأثیرگذاری، در میان آثار منتشر شده درباره رویدادهای مذهبی و سفرهای زیارتی، «پنجره‌های تشنه» جایگاهی خاص دارد، چراکه علاوه بر ثبت لحظه‌ای از مسیر انتقال ضریح، تصویری همه‌جانبه‌از احساس، اجتماع و تحلیل فرهنگی برای نسل امروز ارائه می‌دهد. در نتیجه، کتاب «پنجره‌های تشنه» نوشته مهدی قزلی، اثری منحصر به‌فرد در میان آثار ادبی و مستند مذهبی به‌شمار می‌رود که با روایتی صمیمی، زنده و عجاری از تکلف، یکی از مهم‌ترین وقایع معنوی معاصر – یعنی انتقال ضریح امام حسین(ع) از قم به کربلا – را به تصویر می‌کشد. این کتاب تنها یک سفرنامه نیست، بلکه تابلویی از عشق و دلدادگی مردم ایران به ساحت اهل بیت(ع) است؛ تابلویی که در آن دست‌های پینه‌بسته، نگاه‌های مشتاق، گریه‌های بی‌صدا و لبخندهای از سر شوق، در کنار هم تصویر کاملی از یک حرکت

«پنجره‌های تشنه» نه‌فقط یک کتاب سفرنامه مذهبی، بلکه منشور حسینی و بازنایی از روح جمعی مردم ایران امروز است؛ ثبت شور و تعظیم عمومی در طی مسیر قم تا کربلا؛ تاقی تاریخ (انتقال ضریح) و حال مردم و بیان عشق و علاقه‌ای که میلهاردها انسان را سالانه در اربعین هدایت می‌کند.

این ویژگی‌ها به کتاب اهمیت و جایگاهی فراملی بخشیده‌اند و آن را در زمره آثار راهگشا درباره شناخت جریان‌های معنوی مردمی قرار داده‌اند.

مجنور اصلی کتاب شکوه و عظمت امام حسین(ع) و سفرهای زیارتی، «پنجره‌های تشنه» جایگاهی خاص دارد، چراکه علاوه بر ثبت لحظه‌ای از مسیر انتقال ضریح، تصویری همه‌جانبه‌از احساس، اجتماع و تحلیل فرهنگی برای نسل امروز ارائه می‌دهد.

در نتیجه، کتاب «پنجره‌های تشنه» نوشته مهدی قزلی، اثری منحصر به‌فرد در میان آثار ادبی و مستند مذهبی به‌شمار می‌رود که با روایتی صمیمی، زنده و عجاری از تکلف، یکی از مهم‌ترین وقایع معنوی معاصر – یعنی انتقال ضریح امام حسین(ع) از قم به کربلا – را به تصویر می‌کشد. این کتاب تنها یک سفرنامه نیست، بلکه تابلویی از عشق و دلدادگی مردم ایران به ساحت اهل بیت(ع) است؛ تابلویی که در آن دست‌های پینه‌بسته، نگاه‌های مشتاق، گریه‌های بی‌صدا و لبخندهای از سر شوق، در کنار هم تصویر کاملی از یک حرکت

نگرش عینی و ثبت چندصدایی، اثر را از یک سفرنامه صرف فراتر برده و آن را به گزارش کم‌نظیر از پویایی اجتماعی و فرهنگی تبدیل کرده‌است.

مجنور اصلی کتاب شکوه و عظمت امام حسین(ع) و تبرک مردم به ضریح را با تمام وجود نمایش می‌دهد. تصاویر زنده حضور مردم در کنار ضریح، ناله‌های یا حسین‌گویی و عشق آنان به امام از ویژگی‌های برجسته کتاب هستند.

رهبر انقلاب نیز با تقطیع بخشی از تقریرشان تأکید کرده‌اند که قزلی با نگاه هنرمندانه و با ذوق و سلیقه، سر شوق، در کنار هم تصویر کاملی از یک حرکت

روایت رشادت‌های سردار شهید علی‌هاشمی در ادبیات و سینما

از مجنون هور تا اشک هور

یک درام جنگی معمولی فراتر می‌برد. حس فقدان، دلنتگی و امید در چهره و سکوت‌های و مخاطب را به دل خانه‌های جنوبی و قلب هور می‌برد. جعفری با استفاده از زبان تصویری مینیمال، نماهای بلند و نورپردازی طبیعی، بر نوعی حس عرفانی و حزن‌انگیز تأکید دارد که با مضمون شهادت و گمشدگی در هور پیوندی نتگانتگ دارد.

اسفند؛ روایت ساخت پیروزی

فیلم «اسفند» ساخته‌دانش اقباشوی، مسیری متفاوت را برمی‌گزیند. این فیلم بیشتر بر نقش علی‌هاشمی به عنوان یک طراح باهوش و بی‌تغییر عملیات تمرکز می‌کند. طراحی عملیات خیبر و عملیات نظامی بر بستر هور ابتکاری بود که شهیدهاشمی به‌وسیله آن زمین بازی جنگ را تغییر داد و بعد ماه‌ها برای ایران و موسیقی ملایم، حس تعلق و ریشه‌داری را تقویت می‌کند.

۲ مسیر، یک مقصد

«اشک هور» و «اسفند» و «مجنون هور» هر سه در مسیر تکریم سردار علی‌هاشمی و بازآفرینی تصویر او برای نسل امروز حرکت می‌کنند، اما ابزارهای متفاوتی را به کار می‌برند.

در روزگاری که نوجوانان و جوانان از مفاهیم جنگ تحمیلی فاصله گرفته‌اند، این آثار هنری و سینمایی می‌توانند همان نقشی را ایفا کنند که کتاب‌های مستند داستانی همچون «مجنون هور» بر دوش دارند؛ زنده نگه‌داشتن خاطره قهرمانان و آشنا کردن نسل‌های آینده با مفاهیم ایثار، وفاداری و عشق به وطن.

همواره یکی از دشوارترین وظایف سینماگران ایرانی بوده است. در این میان، فیلم‌هایی همچون اشک هور و اسفند تلاش کرده‌اند که نه‌تنها رشادت‌ها و فداکاری‌ها را بازتاب دهند، بلکه لحظات انسانی، خانوادگی و عاطفی این فرماندهان را نیز به تصویر بکشند. هر دو فیلم در منظر فرم و محتوا، رویکردی متفاوت به زندگی شهید علی‌هاشمی دارند، اما در یک نقطه مشترکند: بازگرداندن قهرمان به قلب حافظه عمومی.

اشک هور؛ روایتی از ۲۲ سال فراق

فیلم «اشک هور» به نویسندگی و کارگردانی مهدی جعفری، ترکیبی از واقعیت و روایت است. ساختار این فیلم میان فیلم داستانی و مستند در نوسان است؛ از یک‌سو از زبان شخصیت‌هایی چون «تنه علی» (با بازی رویا افشار) قصه‌ای شخصی و درونی روایت می‌شود و از سوی دیگر، مستندگونه به آن منظر عملیات‌های جنگی و وقایع میدانی در هورالعظیم می‌پردازد.

نقطه قوت این فیلم، انتخاب زاویه دید مادرانه است؛ نه از منظر فرماندهی جنگ، بلکه از منظر چشم‌انتظاری و صبر. تصویر «تنه علی»، زنی که ۲۲ سال در انتظار بازگشت پیکر فرزندش است، فیلم را از سطح

روایت آقامیرزایی ساده، اما اثرگذار است

و هر چند در عمق تحلیل تاریخی محدود است، اما به‌خوبی باسنداشت عزت، شجاعت و حکمت را منتقل می‌کند.

شمال یک قهرمان روی پرده نقره‌ای

تبدیل زیست‌جهان قهرمانان دفاع مقدس به زبان تصویر،

